

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет інформаційних технологій,
обліку та фінансів

Кафедра фінансів і кредиту

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

КОНДРАЦЬКА Валерія Вікторівна

УДК 368

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

«Проблеми та перспективи розвитку ринку страхових послуг в Україні»

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Подається на здобуття освітнього ступеня бакалавра

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

_____ Валерія КОНДРАЦЬКА

Керівник роботи:
КУРОВСЬКА Наталія Олександрівна,
к.е.н., доцент

Житомир – 2025

Робота виконана на кафедрі фінансів і кредиту Поліського національного університету

Рецензент:

доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту Поліського національного університету, к.е.н., доц. Цегельник Ніна Іванівна

Висновок комісії за результатами попереднього захисту:

допустити до захисту

Голова комісії _____ Олександр ВІЛЕНЧУК

Висновок кафедри фінансів і кредиту за результатами попереднього захисту:
допустити до захисту.

Протокол засідання кафедри фінансів і кредиту № __ від «__» червня 2025 р.

В. о. завідувача кафедри фінансів і кредиту _____ Лариса НЕДІЛЬСЬКА

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Здобувач вищої освіти **Валерія Вікторівна КОНДРАЦЬКА** захистила кваліфікаційну роботу з оцінкою:

сума балів за 100-бальною шкалою _____,

за університетською шкалою _____

Секретар ЕК _____ Тетяна ТОВСТУХА

«__» червня 2025 р.

АНОТАЦІЯ

Кондрацька В. В. Проблеми та перспективи розвитку ринку страхових послуг в Україні – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». – Поліський національний університет, 2025.

У кваліфікаційній роботі досліджено проблеми та перспективи розвитку ринку страхових послуг в Україні, зокрема фактори, які впливають на його функціонування в умовах економічної та політичної нестабільності. Окрему увагу приділено аналізу тенденцій у страхуванні, розвитку інноваційних продуктів та впровадженню цифрових технологій. У роботі також сформульовано прогнози щодо розвитку ринку на найближчі роки.

Ключові слова: страхування, страховий ринок, страхові послуги, ринок страхових послуг України, ефективність діяльності страхових компаній.

SUMMARY

Kondratska V.V. Problems and Prospects for the Development of the Insurance Services Market in Ukraine – Qualification work as a manuscript.

Qualification work for the award of a bachelor's degree in the specialty 072 "Finance, Banking and Insurance". – Polissia National University, 2025.

This qualification work explores the problems and prospects for the development of the insurance services market in Ukraine, focusing on the factors influencing its functioning in the context of economic and political instability. Special attention is given to analyzing trends in insurance, the development of innovative products, and the implementation of digital technologies. The work also formulates forecasts for the market's development in the coming years.

Keywords: insurance, insurance market, insurance services, insurance services market in Ukraine, efficiency of insurance companies' operations.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. Теоретичні аспекти функціонування ринку страхових послуг	8
Висновки до розділу 1.....	13
РОЗДІЛ 2. Аналіз стану та проблеми розвитку ринку страхових послуг в Україні.....	14
Висновки до розділу 2.....	22
РОЗДІЛ 3. Перспективи розвитку ринку страхових послуг в Україні.....	23
Висновки до розділу 3.....	26
ВИСНОВКИ.....	27
Список використаних джерел.....	29
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Ринок страхових послуг в Україні стикається з проблемами низької довіри населення, недостатньої платоспроможності та нерозвиненої інфраструктури. Водночас, його розвиток має значні перспективи завдяки цифровим технологіям, підвищенню фінансової грамотності та розширенню спектру страхових продуктів. Важливу роль у зміцненні ринку відіграє покращення державного регулювання та прозорості діяльності страхових компаній. Світовий досвід свідчить, що інтеграція страхування з фінансовими технологіями може суттєво підвищити ефективність галузі. Дослідження цієї теми сприяє розробці стратегій для подальшого розвитку страхового ринку в Україні.

Аналіз ринку страхових послуг є темою численних досліджень. Понятійний апарат, зокрема визначення таких термінів, як "страховий ринок", "ринок страхових послуг" та "ринок страхування", вивчали багато науковців, таких, як О. М. Віленчук, Н. М. Внукова, Ю. В. Городніченко, Л. М. Горбач, А. В. Криворучко, С. С. Осадець, Н. В. Приказюк, О. Б. Пономарьова, Я. П. Шумелда та інші. Їхні наукові праці охоплюють різні аспекти функціонування страхового ринку, його структуру, тенденції розвитку та особливості регулювання.

Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні та розробці практичних рекомендацій щодо вдосконалення функціонування та розвитку ринку страхових послуг. Для досягнення мети в роботі визначено такі **завдання**:

- розкрити сутність ринку страхових послуг;
- проаналізувати стан розвитку ринку страхових послуг України;
- запропонувати перспективні напрямки формування ринку страхових послуг в Україні.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є процес розвитку ринку страхових послуг. Предметом дослідження постає сукупність

теоретичних, методичних та практичних аспектів функціонування та розвитку ринку страхових послуг в Україні.

Методи дослідження. У ході дослідження застосовувалися такі методи: системний підхід - для всебічного вивчення функціонування ринку страхових послуг; методи аналізу та синтезу - для визначення характеристик діяльності страхових компаній; статистичні методи - для обробки та оцінки фінансових показників; порівняльний метод - для аналізу особливостей страхових ринків різних країн; графічний метод - для візуалізації результатів дослідження та прогнозування подальших тенденцій розвитку.

Практичне значення отриманих результатів полягає в можливості їх використання для вдосконалення роботи страхових компаній та формування ефективної державної політики у сфері страхування. Вони можуть бути використані у професійній діяльності, освітньому процесі та подальших наукових дослідженнях.

Апробація результатів кваліфікаційної роботи. Основні результати дослідження було оприлюднено на всеукраїнських науково-практичних студентських конференціях:

1. На XXIII всеукраїнській студентській конференції, присвяченій пам'яті д.е.н., професора, заслуженого діяча науки і техніки України Олексія Сергійовича Бородкіна «Розвиток системи обліку, аналізу, аудиту та оподаткування в Україні: теорія, методологія, організація» (2025 р., Національна академія статистики, обліку та аудиту, м. Київ).

2. На IX Всеукраїнській науково-практичній студентській конференції «Фінансове забезпечення економіки» (30 травня 2025 р., Поліський національний університет, м. Житомир).

Обсяг і структура кваліфікаційної роботи. Обсяг основної частини кваліфікаційної роботи становить 28 друкованих сторінок. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (44 найменування), містить 7 таблиць, 5 рисунків, додатки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ

Ринок страхових послуг є невід'ємною складовою фінансової системи України та відіграє важливу роль у забезпеченні соціально-економічної стабільності та розвитку держави. Це специфічний ринок, який являє собою складну систему економічних відносин, що виникають між страховиками, страхувальниками та іншими учасниками у процесі купівлі-продажу страхових послуг. Сутність ринку страхових послуг полягає у забезпеченні страхового захисту фізичних та юридичних осіб від різноманітних ризиків, що можуть виникнути в процесі їхньої життєдіяльності та господарської діяльності. Це досягається шляхом перерозподілу ризиків між учасниками страхового ринку та формування страхових фондів, які використовуються для компенсації збитків у разі настання страхових випадків [13].

Функціонування ринку страхових послуг базується на принципах добровільності, конкурентності, прозорості та взаємної відповідальності всіх учасників. Ключовою особливістю цього ринку є те, що страхові послуги мають специфічний характер, оскільки їх споживча вартість реалізується лише за умови настання страхового випадку. Це зумовлює необхідність формування особливих механізмів регулювання та нагляду за діяльністю страхових компаній з метою забезпечення їх фінансової стійкості та платоспроможності.

Ринок страхових послуг виконує ряд важливих функцій, які сприяють стабільному розвитку економіки та підвищенню добробуту населення (рис. 1.1).

Серед основних функцій можна виділити ризикову, яка полягає у перерозподілі ризиків між учасниками страхового ринку; заощаджувальну, що забезпечує акумуляцію коштів страхувальників та їх інвестування в економіку; превентивну, спрямовану на попередження та мінімізацію можливих збитків; та соціальну, яка сприяє підвищенню рівня соціального

захисту населення.

Рис. 1.1. Функції ринку страхових послуг

Джерело: розроблено на основі [13].

Попит і пропозиція є ключовими факторами, що визначають функціонування ринку страхових послуг. Попит на страхування формується під впливом різних економічних, соціальних і правових чинників. Основними споживачами страхових послуг є фізичні особи, підприємства та державні установи, які прагнуть захистити себе від фінансових ризиків. На рівень попиту впливають такі фактори, як рівень доходів населення, обізнаність про страхові продукти, законодавчі вимоги, демографічні тенденції та загальна економічна ситуація. У кризові періоди попит може знижуватися через скорочення доходів, тоді як підвищення фінансової грамотності та державна підтримка можуть стимулювати його зростання [12].

Пропозиція на ринку страхових послуг формується страховими компаніями, які розробляють різноманітні страхові продукти відповідно до потреб клієнтів. Її обсяг та структура залежать від рівня конкуренції, фінансової стійкості страховиків, рівня капіталізації та доступності перестраховування. Важливу роль відіграє інноваційність страхової галузі, зокрема розвиток цифрових технологій, які спрощують доступ до страхових продуктів та підвищують ефективність їх надання [12].

Баланс між попитом і пропозицією є визначальним для стабільності страхового ринку. Якщо пропозиція перевищує попит, компанії змушені знижувати ціни або покращувати умови страхування. Водночас дефіцит

пропозиції може призвести до зростання вартості страхових полісів або зменшення доступності певних видів страхування. Тому успішне функціонування ринку страхових послуг залежить від здатності страховиків адаптуватися до змінних умов та потреб споживачів.

Важливою складовою ринку страхових послуг є його інфраструктура, яка включає в себе різноманітні інститути та організації, що забезпечують ефективне функціонування страхового ринку. До них належать страхові та перестрахові компанії, страхові посередники (агенти та брокери), актуарії, аудитори, оцінювачі ризиків, а також державні регулятори та саморегульвні організації. Кожен з цих учасників виконує свою специфічну роль у забезпеченні ефективного функціонування ринку страхових послуг.

Страхові компанії є ключовими гравцями на ринку, оскільки вони безпосередньо надають страхові послуги, розробляють страхові продукти та формують страхові резерви. Перестрахові компанії забезпечують додатковий захист для страховиків, приймаючи на себе частину їхніх ризиків. Страхові посередники відіграють важливу роль у просуванні страхових продуктів та встановленні зв'язків між страховиками та страхувальниками (рис. 1.2).

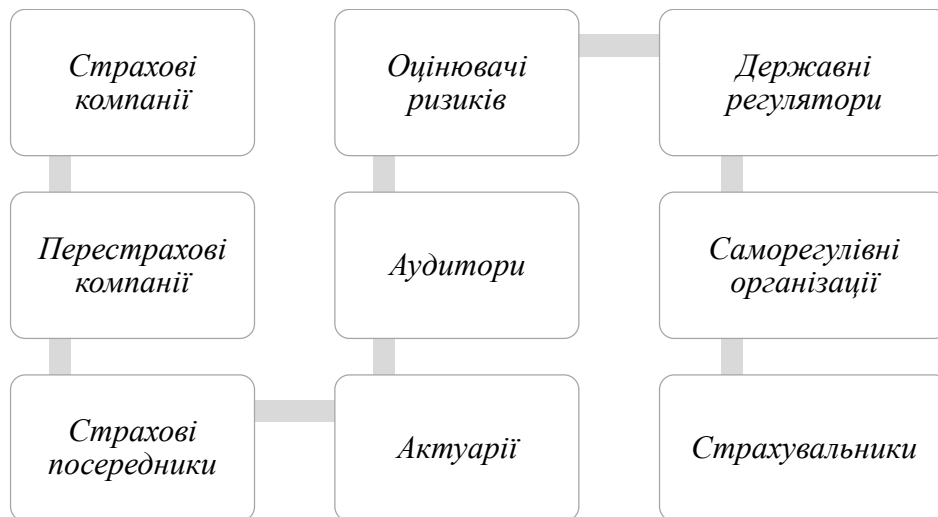

Рис. 1.2. Основні учасники ринку страхових послуг в Україні

Джерело: розроблено на основі [13].

В Україні ринок страхових послуг перебуває у стадії активного розвитку та трансформації. Основними учасниками цього ринку є страхові компанії, які

здійснюють свою діяльність на підставі ліцензій, виданих уповноваженим державним органом. Станом на сьогодні в Україні функціонує значна кількість страхових компаній, які пропонують широкий спектр страхових продуктів, включаючи страхування життя, майнове страхування, страхування відповідальності, медичне страхування та інші види. Важливу роль на ринку відіграють також страхові брокери та агенти, які виступають посередниками між страховиками та страхувальниками, сприяючи укладанню страхових договорів та наданню консультаційних послуг [39; 44; 95].

Регулювання ринку страхових послуг в Україні здійснюється державою через уповноважений орган – Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (Нацкомфінпослуг) [25]. Цей орган виконує функції нагляду та контролю за діяльністю страхових компаній, встановлює нормативи їх діяльності, здійснює ліцензування страхової діяльності та забезпечує захист прав споживачів страхових послуг. Крім того, важливу роль у розвитку ринку страхових послуг відіграють саморегулювні організації, такі як Ліга страхових організацій України та Українська федерація убезпечення, які представляють інтереси страхового бізнесу та сприяють впровадженню кращих практик у галузі [25].

Розвиток ринку страхових послуг в Україні супроводжується рядом викликів та проблем, які потребують вирішення. Серед них можна виділити недостатній рівень капіталізації страхових компаній, низький рівень страхової культури населення, недосконалість законодавчої бази та системи державного регулювання, а також необхідність адаптації до міжнародних стандартів та вимог Європейського Союзу в рамках процесу євроінтеграції. Вирішення цих проблем потребує комплексного підходу та співпраці всіх учасників ринку, включаючи державні органи, страхові компанії, професійні об'єднання та споживачів страхових послуг [12; 42; 43].

Важливим аспектом функціонування ринку страхових послуг є його взаємозв'язок з іншими сегментами фінансового ринку, зокрема банківським сектором та ринком цінних паперів. Страхові компанії виступають важливими

інституційними інвесторами, акумулюючи значні фінансові ресурси та спрямовуючи їх на розвиток економіки. Це сприяє розвитку фінансового ринку в цілому та підвищенню ефективності перерозподілу капіталу в економіці. Крім того, страхові компанії активно співпрацюють з банками у сфері банкострахування, пропонуючи комплексні фінансові продукти та послуги.

Сучасні тенденції розвитку ринку страхових послуг в Україні характеризуються поступовою консолідацією ринку, підвищенням вимог до капіталізації та платоспроможності страхових компаній, а також впровадженням нових технологій та інноваційних страхових продуктів. Зокрема, активно розвивається онлайн-страхування, яке дозволяє спростити процес укладання страхових договорів та підвищити доступність страхових послуг для широкого кола споживачів. Також спостерігається тенденція до розширення спектру страхових продуктів, орієнтованих на специфічні потреби різних груп клієнтів, включаючи малий та середній бізнес, аграрний сектор, IT-компанії тощо.

Важливим фактором, що впливає на розвиток ринку страхових послуг в Україні, є процес інтеграції до європейського фінансового простору. Це вимагає гармонізації українського законодавства з нормами ЄС, зокрема в частині забезпечення платоспроможності страхових компаній, захисту прав споживачів та прозорості діяльності учасників ринку. Впровадження європейських стандартів сприятиме підвищенню довіри до українського страхового ринку з боку іноземних інвесторів та розширенню можливостей для міжнародного співробітництва у сфері страхування та перестрахування.

Висновки до Розділу 1

1. Ринок страхових послуг є важливою складовою фінансової системи України, що забезпечує соціально-економічну стабільність та розвиток держави.

Його ефективне функціонування сприяє перерозподілу ризиків, захисту майнових інтересів громадян і підприємств, а також залученню фінансових ресурсів в економіку.

2. Незважаючи на існуючі виклики, такі як недостатня капіталізація страхових компаній та необхідність законодавчих змін, ринок демонструє позитивні тенденції розвитку, зокрема впровадження інновацій та цифрових технологій. Адаптація до європейських стандартів та інтеграція у світовий фінансовий простір відкривають нові можливості для зміцнення страхового сектора України.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ СТАНУ ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ РИНКУ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Страховий ринок є невід'ємною складовою фінансової системи країни, оскільки забезпечує захист економічних та соціальних інтересів громадян, підприємств і держави. Його розвиток впливає на інвестиційний клімат, рівень фінансової стійкості та загальну економічну безпеку. Аналіз поточного стану страхового ринку дозволяє виявити ключові тенденції, оцінити ефективність функціонування страхових компаній та визначити перспективи подальшого розвитку галузі.

Одним із важливих показників розвитку страхового ринку є кількість страховиків, які працюють у цій сфері. Динаміка загальної кількості страхових компаній, що здійснюють діяльність на українському ринку страхових послуг, узагальнена у табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Динаміка кількості страхових компаній в Україні у 2022-2024 рр., од.

Показники	2022 р.	2023 р.	2024 р.	Зміни 2024 р. до 2022 р., ±
Всього страховиків	128	101	65	-63
Non-life	116	89	55	-61
Life	12	12	10	-2

Джерело: побудовано за даними [24].

Аналіз динаміки кількості страхових компаній в Україні у 2022-2024 рр. свідчить про суттєве скорочення ринку. Загальна кількість страховиків зменшилася на 63 компанії, що становить майже 48% від показника 2022 р. Найбільше скорочення спостерігається серед компаній Non-life, кількість яких зменшилася на 61, тоді як страховиків Life стало менше лише на 2. Це може свідчити про консолідацію ринку, вихід малоефективних гравців або вплив економічних та регуляторних факторів. Подальший розвиток страхового сектору залежатиме від макроекономічної ситуації та адаптації компаній до нових умов.

Аналіз ринку страхових послуг з точки зору їх надання свідчить про

домінування компаній, що спеціалізуються на ризиковому страхуванні. У 2024 р. такі страховики займають значну частку ринку, яка становить приблизно 90%. Це свідчить про вищий попит на страхування майна, здоров'я та відповідальності порівняно з іншими видами послуг. Водночас кількість компаній, що пропонують накопичувальне страхування, залишається обмеженою.

Ця тенденція також відображається у зміні фінансових показників страховиків, зокрема їх активів і резервів. На рис. 2.1 представлена динаміка цих показників у 2022-2024 рр., що дає змогу оцінити фінансову стійкість та можливості страхових компаній забезпечувати свої зобов'язання перед клієнтами.

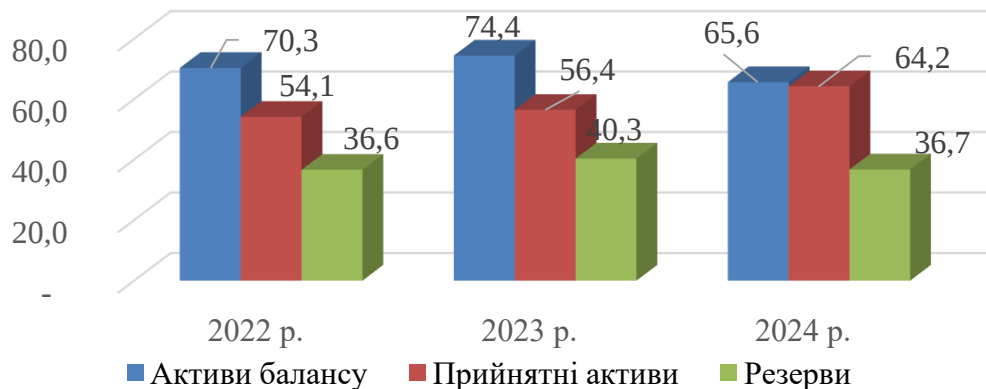

Рис. 2.1 Динаміка активів і резервів страховиків у 2022-2024 рр., млрд грн

Джерело: побудовано за даними [24].

У 2022-2024 рр. спостерігається нестабільна динаміка активів і резервів страховиків в Україні. У 2023 р. активи балансу досягли максимального значення - 74,4 млрд грн, проте в 2024 р. вони знизилися до 65,6 млрд грн, що свідчить про зменшення фінансових ресурсів страхових компаній. Аналогічна ситуація простежується із прийнятними активами, які після незначного зростання в 2023р. до 56,4 млрд грн зменшилися до 64,2 млрд грн у 2024 р. . Резерви також зазнали коливань: у 2023 році вони зросли до 40,3 млрд грн, але в 2024 р. впали до 36,6 млрд грн. Такі зміни можуть бути пов'язані зі скороченням кількості страховиків, економічною нестабільністю та змінами в структурі страхового ринку.

Аналіз основних показників діяльності страхових компаній України у 2022-2024 рр. дозволяє оцінити тенденції розвитку ринку та зміни в його структурі. Динаміка цих показників відображає вплив економічних факторів, законодавчих змін та адаптації страховиків до ринкових умов.

У 2022-2024 рр. ринок страхових послуг України зазнав змін як у фінансових показниках, так і в кількісних характеристиках. Загальний обсяг активів страховиків зменшився на 6,65%, а страхові резерви скоротилися на 10,6%, що може свідчити про зниження фінансової стабільності галузі. Водночас власний капітал страховиків зріс значним чином, що може бути наслідком докапіталізації або переоцінки активів. Незважаючи на деякі коливання, кількість укладених договорів залишалася стабільною, що вказує на збереження попиту на страхові послуги.

Таблиця 2.2

**Динаміка основних показників розвитку ринку страхових послуг
України у 2022-2024 рр.**

Показники	2022 р.	2023 р.	2024 р.	Зміна 2024 р. до 2022 р.	
				Абсолютна	Відносна
Активи страховиків по балансу, млн грн	70 298,27	74 412,23	65 623,33	-4 674,94	93,35
Сформовані страхові резерви, млн грн	41 000,58	46 781,21	36 653,66	-4 346,92	89,40
Власний капітал, млн грн	19 594,06	22 795,53	26 504,46	6 910,40	135,27
Кількість укладених страхових договорів, шт.	88 002,98	94 821,50	89 962,11	1 959,14	102,23
Валові страхові премії, млрд грн	39 661,77	47 014,74	53 078,91	13 417,13	133,83
Валові страхові виплати, млрд грн	13 001,40	16 867,33	20 861,42	7 860,02	160,46
Рівень валових виплат, %	32,78	35,88	39,30	6,52	-

Джерело: побудовано за даними [24].

Позитивною тенденцією є суттєве зростання валових страхових премій на 33,83% та страхових виплат на 60,46%, що свідчить про активізацію ринку та підвищення рівня страхових відшкодувань. Загалом ринок страхування демонструє змішані тенденції: з одного боку, спостерігається зниження активів та резервів, а з іншого - зростання премій, виплат і власного капіталу, що вказує

на його подальший розвиток.

Представлений рис. 2.3 відображає зміну основних показників страхового ринку України у 2022-2024 рр., зокрема валових страхових премій, валових страхових виплат, рівня валових виплат та рівня чистих виплат.

За аналізований період спостерігається поступове зростання валових страхових премій: з 35 616 млн грн у 2022 році до 47 014 млн грн у 2024 р. Одночасно з цим збільшуються і валові страхові виплати - з 13 001 млн грн у 2022 році до 16 867 млн грн у 2024 році. Відповідно, рівень валових виплат також зростає, підвищившись з 32,82% у 2022 році до 35,9% у 2024 р..

Рівень чистих виплат має аналогічну тенденцію до зростання, досягнувши 36,4% у 2024 р., що свідчить про збільшення розміру виплат у співвідношенні до премій. Ці дані свідчать про активний розвиток страхового ринку, підвищення довіри клієнтів до страхових компаній та зростання виплат за страховими зобов'язаннями.

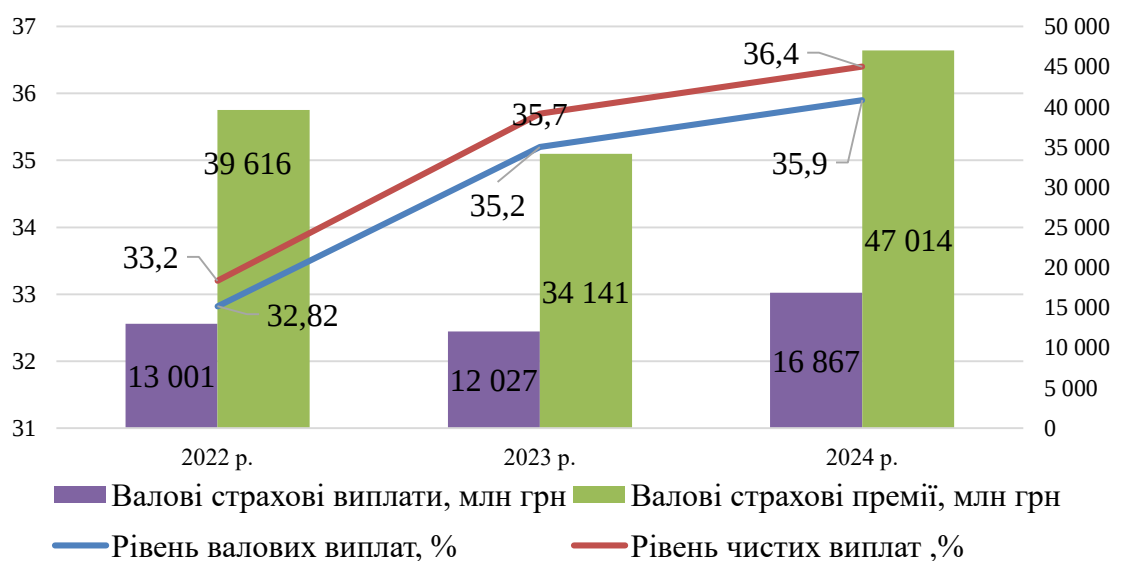

Рис. 2.2 Динаміка валових страхових премій, виплат та рівня виплат у 2022–2024 рр.

Джерело: побудовано за даними [24].

Для аналізу змін у структурі страхового ринку доцільно розглянути склад загального страхового портфеля за видами страхування. Це дозволяє оцінити, які напрями страхування мають найбільшу популярність серед споживачів, а також

простежити тенденції зміни часток різних видів страхування у загальному обсязі.

Динаміка валових премій та валових виплат в розрізі видів страхування в 2024 р. наведена на рис. 2.3.

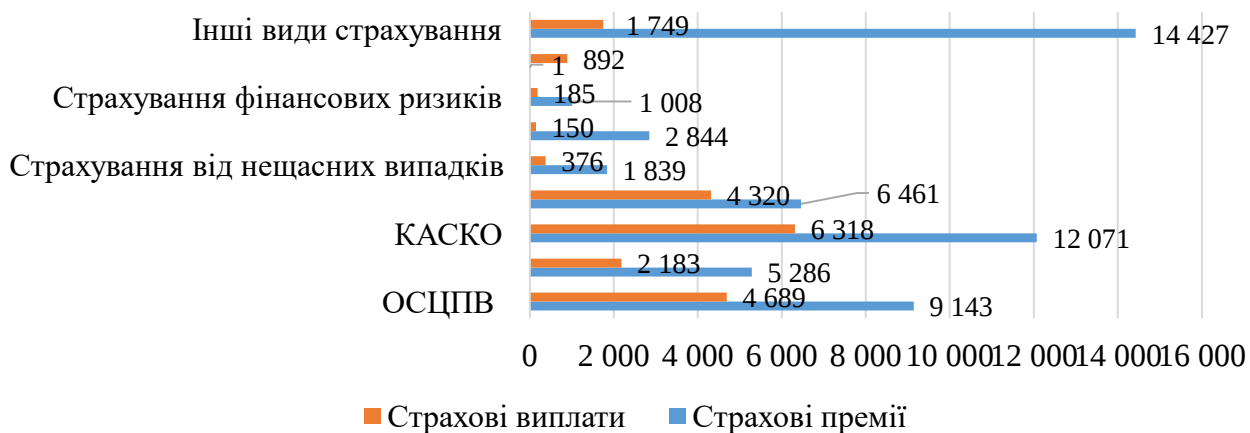

Рис. 2.3 Динаміка валових премій та валових виплат в розрізі видів страхування в 2024 р., млрд грн

Джерело: побудовано за даними [24].

Рис. 2.3 відображає динаміку валових страхових премій та валових страхових виплат за видами страхування в 2024 р.. Найбільший обсяг страхових премій припадає на інші види страхування, що свідчить про значну частку цього сегмента в загальному ринку страхових послуг. Водночас, значні обсяги премій характерні для ОСЦПВ та КАСКО, що вказує на високий попит на страхування транспортних засобів. Співвідношення страхових премій та виплат демонструє різний рівень збитковості за видами страхування, зокрема, у сегментах майнового страхування та страхування від нещасних випадків. Загалом аналіз показує, що ринок страхових послуг у 2024 р. мав певний баланс між надходженнями та виплатами, хоча різні види страхування характеризуються неоднаковою прибутковістю.

Аналіз структури загального страхового портфеля в Україні за 2022-2024 рр. свідчить про збереження домінування автострахування. Частка КАСКО зросла з 19% у 2022 р. до 23% у 2024 р., що вказує на підвищений попит на добровільне страхування транспортних засобів. ОСЦПВ також демонструє

поступове зростання, досягнувши 17% у 2024 р.. Водночас, спостерігається незначне зменшення частки страхування майна та страхування фінансових ризиків, що може свідчити про зміну пріоритетів страхувальників. Загалом структура страхового портфеля залишається стабільною, із переважанням страхування автомобілів та медичного страхування.

Таблиця 2.3

Структура загального страхового портфеля за видами страхування в Україні за 2022-2024 рр., %

Види страхування	2022 р.	2023 р.	2024 р.
ОСЦПВ	16	16	17
Зелена картка	9	10	10
КАСКО	19	20	23
Медичне (безперервне страхування здоров'я)	14	11	12
Страхування від нещасних випадків	4	3	3
Страхування майна	7	6	5
Страхування фінансових ризиків	3	4	2
Страхування життя	13	13	12
Інші види страхування	15	17	15
Всього	100	100	100

Джерело: побудовано за даними [24].

Проаналізуємо які страховики зі страхування життя займають лідируючі позиції на ринку страхових послуг зі страхування життя (табл. 2.4).

Аналіз динаміки страхових премій за видами страхування життя у провідних компаніях України у 2022-2024 рр. свідчить про значні коливання в їх діяльності. Найбільше зростання премій продемонструвало ПрАТ "СК "УНІКА", збільшивши обсяг надходжень на понад 3,3 млрд грн (темп росту 795,58%), що свідчить про суттєве розширення її позицій на ринку. Також позитивну динаміку продемонстрували компанії «МетЛайф» і «КД Життя», із темпами росту 31,46% та 25,51% відповідно. Водночас ряд компаній, зокрема «ГРАВЕ Україна» та «АСКА-ЖИТТЯ», зазнали значного скорочення премій – до 68,83% і 54,17% відповідно. Загальний темп росту страхових премій серед представлених компаній становив 18,67%, що свідчить про поступове відновлення та зростання інтересу до страхування життя на українському ринку.

Таблиця 2.4

Динаміка, темп росту та зміни по страхових преміях по страхуванню життя у розрізі провідних компаній зі страхування життя в Україні у 2022-2024 рр.

Назва компанії	Страхові премії, тис. грн			Зміна, тис. грн, 2024 р. / 2022 р.	Темп росту, % 2024 р. / 2022 р.
	2022 р.	2023 р.	2024 р.		
АТ "СГ "ТАС"(приватне)	518 678	581 756,90	458 402	-60 276	-11,62
ПрАТ «МетЛайф»	2 120 311,00	2 488 695,00	2 787 267	666 956	31,46
ПрАТ "СК "УНІКА"	422 797,00	357 247,30	3 786 491	3 363 694	795,58
ПРАТ СК "ТРАВЕ УКРАЇНА"	507 511,30	580 367,00	158 174,3	-349 337	-68,83
ПрАТ СК "ПЗУ УКРАЇНА"	398 062,00	401 220,00	394 685,0	-3 377	-0,85
ПрАТ "УАСК АСКА - ЖИТТЯ"	296 835,00	155 933,00	136 033	-160 802	-54,17
ПрАТ "СК "ФОРТЕ ЛАЙФ"	89 760,00	101 714,00	95 670,7	5 911	6,59
СК «ГРІНВУД ЛАЙФ ІНШУРАНС»	67 251	66 528,00	68 236	985	1,47
ПрАТ "СК "КД Життя"	53 204,00	57 654,00	66 775	13 571	25,51
ПрАТ "УСК "КНЯЖА ВІЄННА ІНШУРАНС ГРУП"	60 323	64 355,60	60 889,9	567	0,94
Всього	4 534 732	4 855 471	8 012 624	3 477 892	176,7

Джерело: побудовано за даними [24].

Проаналізуємо, які страховики за класами страхування іншого, ніж страхування життя займають лідируючі позиції на ринку страхових послуг (табл. 2.5).

Аналіз динаміки страхових премій за класами страхування, відмінними від страхування життя, у провідних українських компаніях за 2022-2024 рр. демонструє стійку тенденцію зростання. Найбільший приріст премій спостерігається в АТ «СГ «ТАС»» (приватне), де обсяг премій зріс удвічі (на понад 2,4 млрд грн, темп росту - 100,66%). Високі темпи зростання також зафіксовані у ПрАТ «СК «ВУСО»» (95,64%), ПРАТ «СК «АРСЕНАЛ СТРАХУВАННЯ»» (89,36%) та АТ «СК «ІНГО»» (91,66%). Загалом більшість компаній демонструють позитивну динаміку, що свідчить про зростання попиту на ризикові види страхування. Водночас окремі учасники ринку, як-от ПрАТ «КНЯЖА ВІЄННА ІНШУРАНС ГРУП» і ПАТ «СК «УСГ»», зазнали скорочення

обсягів премій, що може бути пов'язане з внутрішніми стратегічними змінами або зниженням попиту на окремі види страхових послуг. У цілому, ринок ризикового страхування продемонстрував активне зростання у 2024 р.

Таблиця 2.5

Динаміка, темп росту та зміни по страхових преміях класами страхування іншого, ніж страхування життя у розрізі провідних компаній в Україні у 2022-2024 рр.

Назва компанії	Страхові премії, тис. грн			Зміна, тис. грн, 2024 р. / 2022 р.	Темп росту, % 2024 р./ 2022 р.
	2022 р.	2023 р.	2024 р.		
АТ "СГ "ТАС"(приватне)	2 432 613,60	3 539 924,00	4 881 262,0	2 448 648	100,66
ПРАТ "СК "АРСЕНАЛ СТРАХУВАННЯ"	1 667 017,00	2 322 404,00	3 156 733,0	1 489 716	89,36
ПрАТ "СК "УНІКА"	2 547 433,40	3 213 478,10	3 786 491,1	1 239 058	48,64
ПрАТ СК "ПЗУ УКРАЇНА"	1 279 537,80	1 869 030,50	2 247 846,9	968 309	75,68
ПрАТ "УСК "КНЯЖА ВІЄННА ІНШУРАНС ГРУП"	3 167 509,90	1 992 149,10	2 517 019,9	-650 490	-20,54
ПАТ "СК "УСГ"	3 167 509,90	2 936 372,60	3 009 585,9	-157 924	-4,99
АТ "СК "ІНГО"	1 779 726,00	2 674 896,00	3411080,8	1 631 355	91,66
ПРАТ "СК "Універсальна"	1 403 370,90	2 005 024,60	2534867,913	1 131 497	80,63
ПАТ "НАСК "ОРАНТА", НАСК "ОРАНТА"	1 183 525,30	1 525 623,60	2355449,025	1 171 924	99,02
ПрАТ "СК "ВУСО"	1 769 461,10	2 677 387,20	3461820,537	1 692 359	95,64

Джерело: побудовано за даними [24].

Узагальнюючи результати аналізу страхових премій у сегментах страхування життя та ризикового (іншого, ніж життя) страхування за 2022-2024 рр., можна зробити висновок про загальну позитивну динаміку на страховому ринку України. Більшість провідних компаній, що займаються ризиковим страхуванням, продемонстрували суттєве зростання обсягів премій, що свідчить про збільшення попиту на ці послуги. Особливо вирізняються такі компанії, як АТ «СГ «ТАС», «ІНГО», «ВУСО» та «АРСЕНАЛ СТРАХУВАННЯ», які забезпечили значні прирости страхових платежів із темпами зростання понад 80%.

Водночас у сегменті страхування життя спостерігається неоднорідна

динаміка. Лідери ринку, такі як ПрАТ «МетЛайф» і ПрАТ «СК «УНІКА», продемонстрували впевнене зростання, тоді як низка компаній зазнала зниження премій, зокрема «ГРАВЕ УКРАЇНА» та «АСКА-ЖИТТЯ». Це свідчить про концентрацію ринку страхування життя навколо ключових гравців і послаблення позицій менших компаній. Загалом, ринок страхових послуг у 2024 р. зберігає тенденцію до укрупнення та активізації у сегменті ризикового страхування.

Висновки до Розділу 2

1. У 2022-2024 рр. ринок страхування України зазнав суттєвих трансформацій, зокрема скорочення кількості страхових компаній, особливо в секторі ризикового страхування. Це свідчить про процес консолідації, зникнення слабких учасників та посилення позицій стабільніших компаній. Причинами таких змін стали економічна нестабільність, нові регуляторні вимоги та посилена конкуренція. Попри загальне зниження активів і резервів, ринок демонструє зростання страхових премій і виплат, що свідчить про збереження попиту та часткове відновлення довіри до страхових послуг.

2. Структура страхового портфеля залишалась відносно сталою, хоча спостерігається зростання частки договорів КАСКО та ОСЦПВ, що вказує на зростання інтересу до автострахування. Натомість знижується популярність страхування майна та фінансових ризиків. Ринок страхування життя розвивається нерівномірно: одні компанії демонструють активне зростання, тоді як інші – скорочення премій. Це може свідчити про різний рівень адаптації компаній до нових умов та стратегій ведення бізнесу.

РОЗДІЛ 3

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Умови воєнного стану суттєво вплинули на функціонування ринку страхових послуг в Україні. Зміни в економічному середовищі, підвищені ризики та зниження платоспроможності населення змусили страхові компанії адаптувати свої стратегії, скорочуючи витрати та змінюючи підходи до формування страхових продуктів. Водночас зберігається потреба у страховому захисті, що формує потенціал для подальшого відновлення та розвитку ринку.

Вивчивши ринок страхових послуг, ми визначили основні напрямки його розвитку:

По-перше, зростає значення добровільного страхування, особливо в сегменті медичного страхування, страхування життя та майна. Це зумовлено підвищеним попитом населення на додаткові гарантії захисту в умовах нестабільності.

По-друге, цифровізація страхових послуг стає одним із ключових чинників конкурентоспроможності компаній. Розвиток онлайн-продажів, електронного документообігу та мобільних додатків дозволяє залучати нових клієнтів і підвищувати рівень обслуговування.

По-третє, спостерігається активізація взаємодії страхових компаній з державними структурами, зокрема у сфері страхування військовослужбовців, гуманітарної допомоги та державних гарантій. Це відкриває нові можливості для розширення сфери діяльності страховиків в умовах війни [8].

З огляду на ці фактори, прогнозування ключових показників розвитку страхового ринку в умовах воєнного стану є важливим етапом для визначення можливостей стабілізації галузі. Для побудови прогнозної моделі динаміки валових страхових премій було використано інструменти економіко-математичного моделювання на базі табличного процесора Excel. З урахуванням наявних статистичних даних за попередні 10 років, ми здійснили екстраполяцію показника та розрахували його можливі значення на наступний період. стану

(Додаток Г). Прогнозування дозволяє оцінити потенціал ринку, виявити основні ризики та сформулювати обґрунтовані рекомендації для подальшого розвитку страхового сектору в умовах воєнного.

Аналіз прогнозу валових страхових премій в Україні на 2025-2030 рр. свідчить про поступове зростання обсягів ринку за усередненим сценарієм - із 48,3 млрд грн у 2025 році до 54,7 млрд грн у 2030 р.. Водночас розрахунки демонструють значну варіативність у можливих результатах: у песимістичному сценарії передбачається зниження до 16,7 млрд грн, тоді як за оптимістичним сценарієм очікується зростання до 92,6 млрд грн, що підкреслює високий рівень невизначеності та залежність галузі від зовнішньополітичної та економічної ситуації.

Прогнозні показники валових страхових премій на 2024–2025 рр. наведено на рис. 3.1.

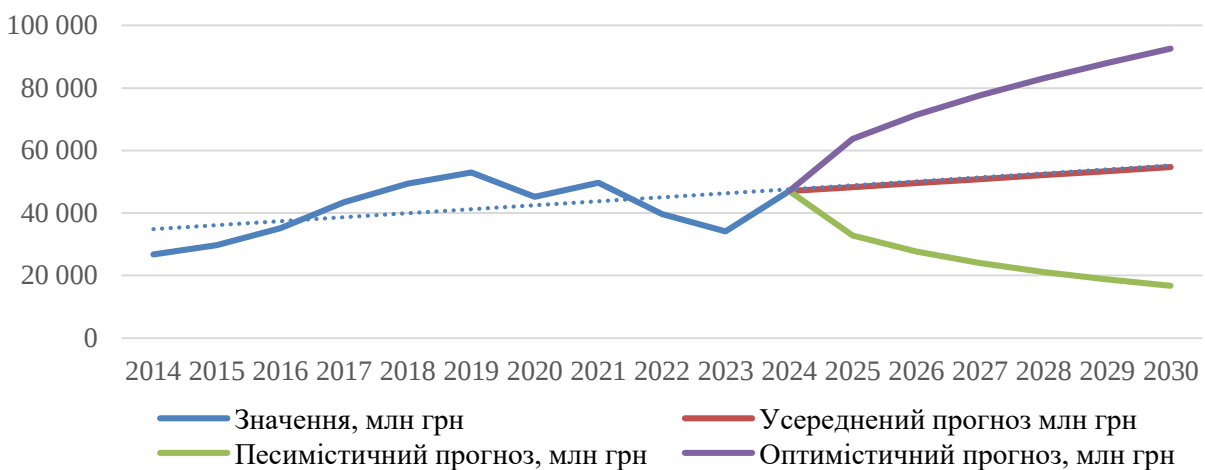

Рис. 3.1. Прогноз валових страхових премій, лінія тренду валових страхових премій у 2025-2030 рр. в Україні, млн грн

Джерело: власні розрахунки на основі офіційної статистичної інформації [24].

Прогноз валових страхових виплат буде побудовано на основі аналізу їх динаміки, із застосуванням тієї ж методики, що використовувалась для прогнозування валових страхових премій (табл. 3.2, рис. 3.2).

Аналіз прогнозу валових страхових виплат в Україні на 2025-2030 рр. (Додаток Д) свідчить про поступове зростання обсягів виплат у всіх розглянутих

сценаріях. За усередненим варіантом очікується стабільне підвищення показника до 22,5 млрд грн у 2030 р.. Оптимістичний сценарій передбачає стрімкіше зростання до понад 37,5 млрд грн, тоді як песимістичний – значне уповільнення темпів і досягнення лише 7,6 млрд грн, що відображає можливі ризики та нестабільність ситуації в умовах воєнного стану.

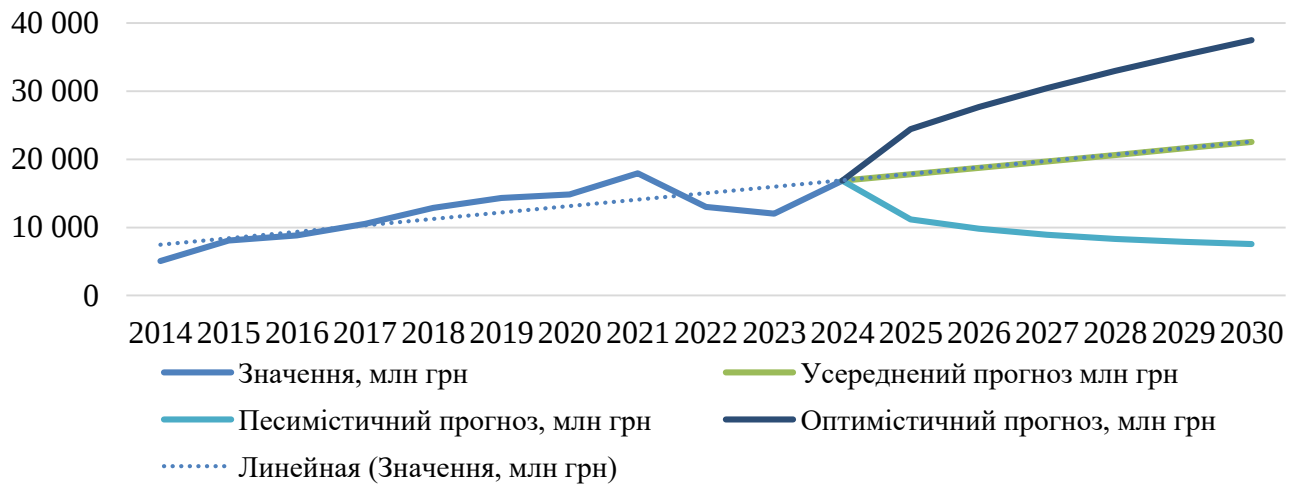

Рис. 3.2. Прогноз валових страхових виплат, лінія тренду валових страхових виплат у 2025-2030 рр. в Україні, млн грн

Джерело: власні розрахунки на основі офіційної статистичної інформації [24].

Аналіз прогнозів валових страхових премій і виплат в Україні на 2025-2030 рр. засвідчує загальну тенденцію до поступового відновлення та зростання страхового ринку. За оптимістичними сценаріями очікується динамічне збільшення як премій, так і виплат, що свідчить про потенціал розвитку галузі за умов стабілізації ситуації в країні. У той же час песимістичні прогнози вказують на можливе скорочення обсягів ринку, зумовлене тривалим впливом воєнного стану та економічною нестабільністю. Усереднений сценарій демонструє помірний ріст, відображаючи найбільш вірогідний шлях розвитку у найближчі роки.

У середньостроковій перспективі розвиток галузі значною мірою залежатиме від економічної ситуації, державної підтримки, рівня довіри населення до страхових компаній, а також впровадження сучасних цифрових технологій. За умови збереження макроекономічної стабільності та відновлення

інфраструктури можна очікувати збільшення попиту на страхові послуги як серед фізичних, так і серед юридичних осіб.

У подальшому важливим завданням є удосконалення нормативно-правової бази, розвиток нових видів страхування, зокрема пов'язаних з військовими ризиками, а також активізація фінансової грамотності населення. Значну роль у цьому відіграватиме адаптація страхового ринку до умов євроінтеграції та впровадження європейських стандартів у практику діяльності українських страховиків. Таким чином, при належній підтримці та адаптації до нових викликів ринок страхових послуг може стати важливим чинником відновлення та стабілізації економіки України.

Висновки до Розділу 3

1. Умови воєнного стану суттєво змінили структуру та динаміку розвитку ринку страхових послуг в Україні. Страхові компанії змушені були оперативно адаптуватися до нових викликів, скорочуючи витрати, оновлюючи свої стратегії та зміщуючи фокус на актуальні напрями, зокрема медичне, майнове та військове страхування.

2. Аналіз та прогнозування ключових показників страхового ринку на 2025-2030 рр. засвідчують потенціал його зростання за умов економічної стабілізації. За усередненим сценарієм прогнозується поступове збільшення обсягів страхових премій і виплат, хоча песимістичні варіанти передбачають можливе скорочення в разі збереження негативних факторів. Оптимістичні прогнози демонструють значний розвиток галузі у разі активного відновлення країни. Подальший розвиток ринку страхових послуг в Україні буде залежати від ряду ключових чинників: підтримки з боку держави, адаптації до європейських стандартів, розвитку цифрових технологій і зростання фінансової грамотності населення.

ВИСНОВКИ

1. Ринок страхових послуг в Україні є важливою складовою національної економіки, яка забезпечує соціально-економічну стабільність і розвиток. Він допомагає у перерозподілі ризиків, захисті майнових інтересів громадян та підприємств, а також залучає фінансові ресурси в економіку. Незважаючи на існуючі виклики, такі як недофінансованість страхових компаній та потреба у змінах законодавства, ринок продовжує демонструвати позитивну динаміку завдяки впровадженню новітніх технологій та адаптації до європейських стандартів.

2. Під час аналізу ринку в період з 2022 р. по 2024 р. спостерігається зменшення кількості страхових компаній, що є ознакою консолідації ринку. Цей процес може свідчити про вихід менш ефективних гравців, а також про посилення ролі сильніших учасників. Незважаючи на це, попит на страхові послуги зберігається, а значне зростання обсягів страхових премій і виплат вказує на поступове відновлення довіри споживачів до ринку.

3. Структура страхового портфеля в Україні залишається відносно стабільною, хоча деякі сегменти, такі як страхування майна та фінансових ризиків, втратили популярність. Водночас, страховка КАСКО та ОСЦПВ демонструють стабільне зростання. Тенденція до нерівномірного розвитку в секторі страхування життя вказує на те, що окремі компанії успішно зростають, тоді як інші спостерігають скорочення обсягів премій.

4. Прогнозування розвитку ринку страхових послуг на найближчі роки можна здійснювати за трьома основними сценаріями: песимістичним, оптимістичним і реалістичним. Песимістичний сценарій передбачає продовження війни і подальшу адаптацію ринку до нових умов. Оптимістичний сценарій вказує на швидке відновлення ринку після завершення війни. Найбільш реалістичний сценарій передбачає помірне зростання страхових премій та виплат у разі нестабільної ситуації.

5. Важливими чинниками, що впливатимуть на розвиток страхового ринку України, є зміни в законодавчій базі, спрямовані на адаптацію до

європейських стандартів, а також підтримка з боку держави. Сприятливе економічне середовище, розвиток цифрових технологій і підвищення фінансової грамотності населення сприятимуть зростанню попиту на страхові послуги. У період воєнного стану страхові компанії змушені були оперативно адаптуватися до нових умов, зокрема в секторі медичного, майнового та військового страхування. Попри складну ситуацію, збереження попиту на страхові послуги створює потенціал для відновлення ринку після стабілізації ситуації.

6. Прогноз розвитку страхового ринку на 2025-2030 рр. свідчить про потенціал для зростання при умові стабілізації політичної та економічної ситуації в Україні. За умов економічного відновлення, ринок буде збільшувати обсяги страхових премій та виплат, а також розширювати пропозицію нових страхових продуктів, що дозволить задовольняти потреби населення та бізнесу. У перспективі, розвиток страхових послуг в Україні залежатиме від адаптації до європейських стандартів, покращення правової бази, підтримки з боку держави, а також подальшої цифровізації процесів у галузі. За наявності сприятливих умов, ринок страхових послуг може відігравати ключову роль у післявоєнному відновленні економіки країни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. FinAwards: категорія страхові компанії. URL: <https://finawards.com.ua/> (дата звернення 03.03.2024)
2. Антонів Р. Страхування під час війни. Що змінюється у страхуванні з введенням воєнного стану. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/04/14/685760/> (дата звернення 03.04.2024)
3. Бабенко-Левада В. Г., Скорба О. А. Прогнозування розвитку страхового ринку України: індетерміністський підхід. *Електронне наукове фахове видання «Економіка України»*, 2021. № 12. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/12_2021/103.pdf. (дата звернення 09.03.2024)
4. Віленчук О. М. Інноваційні стратегії управління діяльністю страхових компаній: міжнародний та національний контексти. *Науковий вісник Херсонського державного університету*, 2021. Випуск 41. С. 65-70.
5. Внукова Н.М. Сучасний стан та тенденції розвитку страхування в умовах воєнного стану. *Страховий ринок України: виклики в період дії воєнного стану та перспективи подальшого розвитку*: матеріали доповідей міжнародного науково-практичного круглого столу. 17.11.2022 р. С. 9–10.
6. Дем'янчук М. А., Дроздина А. А. Інформаційні технології як фактор підвищення конкурентоспроможності страхових компаній. *Модернізація економіки: теоретичні засади та практика реалізації*: матеріали міжнар. наук. практич. конф., Запоріжжя, 2021. С. 145-149.
7. Журавка О. С. Страхування : навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2020. 350 с.
8. Заволока Ю. М., Єфременко А. Г., Малащенко Ю. А. Особливості функціонування страхового ринку в умовах сучасної цифрової трансформації. *Економіка і держава*, 2020. № 6. С. 102-106.
9. Качула С. В., Лисяк Л. В., Ляшевський Я. О. Аналіз формування доходу і розподілу прибутку страхових компаній. *Агросвіт*. 2021. №1-2. С. 12-19.

10. Клапків Ю. М. Ринок страхових послуг: концептуальні засади, технічні інновації та перспективи розвитку : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2020. 568 с.
11. Клапків Ю. М., Свірський В. С., Щур Р. І. Аналіз сучасних тенденцій у страховому сегменті фінансового ринку України. *Інноваційна економіка*. №3-4. 2021. С. 130-139.
12. Клапків Ю. М. Функції ринку страхових послуг: теоретико-методологічна концептуалізація. *Збірник наукових праць Донецького державного університету управління*. Серія "Економіка". 2017. Т. 18, вип. 301. С. 60–66.
13. Клапків Ю.М. Ринок страхових послуг: концептуальні засади, технічні інновації та перспективи розвитку: монографія. Тернопіль. ТНЕУ, 2020. 568 с.
14. Кнейслер О., Спасів Н., Король С. Новелізаційні тенденції розвитку страхових компаній в Україні. *Світ фінансів*, 2021. № 2(67). С. 106-117.
15. Кондрацька В. В. Теоретичні аспекти функціонування ринку страхових послуг: *матеріали XXIII Всеукраїнської студентської конференції «Розвиток системи обліку, аналізу, аудиту та оподаткування в Україні : теорія, методологія, організація»* : ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2025. С. 147-149.
16. Кондрацька В. В. Вплив воєнного стану на розвиток ринку страхових послуг в Україні: *матеріали IX всеукраїнської студентської науково-практичної конференції «Фінансове забезпечення економіки»*, 30 травня 2025 р. Житомир: Поліський національний університет. С. 65-68.
17. Конкурентоспроможність страхового ринку України в умовах активізації глобалізаційних процесів: монографія / за редакцією Л. В. Шірінян. К.: Ліра-К, 2020. 406 с.
18. Коцюрба О. Ю., Насипайко Д. С. Страховий ринок України: сучасний стан та проблеми розвитку. *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки*, 2020. № 5(38). С. 284-291.
19. Кучерівська С. С., Калугарь А. В. Особливості взаємодії учасників страхування в період війни. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 46. С. 4-11.
20. Лащик І., Кондрат І., Віблій П., Білець В. Страховий ринок України:

сучасний стан та перспективи розвитку. *Галицький економічний вісник*, 2020. № 5 (66). С. 34-39.

21. Майданська О. Т. Проблеми розвитку страхування життя в Україні. Проблеми розвитку страхування в Україні : *Науковий студентський збірник*. Вип. 3. За заг. ред. проф. Плиси В. Й. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2022. С. 30-33.

22. Марина А. С., Пеценко М. В. Діяльність страхових компаній у воєнний час. Політ. *Сучасні проблеми науки: тези доповідей XXIII Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених*. Київ, 2023. С. 120-121.

23. Марценюк О. В., Руда О. Л. Діяльність страхових компаній в умовах воєнного стану та їх роль у післявоєнному відновленні України. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2024. № 1. С. 8–21.

24. Наглядова статистика. Офіційний сайт НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist> (дата звернення 19.04.2024)

25. Офіційний вебсайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. URL: <https://nfp.gov.ua> (дата звернення: 15.03.2025).

26. Подра О. П., Петришин Н. Я. Особливості розвитку вітчизняного страхового ринку та напрями активізації страхової діяльності в умовах становлення цифрової економіки, 2020. № 5. С. 23-28.

27. Про страхування: Закон України від 18.11.2021 р. № 1909-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text> (дата звернення 10.04.2024)

28. Прокопчук О. Т., Клименко В. О. Параметрична схема страхового захисту для аграрного сектору економіки України. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва*. 2023. Вип. 102. Ч. 2 : Економічні науки. С. 60–71. DOI: 10.32782/2415-8240-2023-102-2-60-71 (дата звернення 09.03.2024)

29. Прокопчук О. Т., Улянич Ю. В., Мирошниченко М. М. Цифрова трансформація страхового ринку України. *Збірник наукових праць Уманського*

національного університету садівництва / Редкол.: О. О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань : Видавець «Сочінський М. М.», 2022. Вип. 101. Ч. 2 : *Економічні науки*. С. 152-164

30. Прокопчук О. Т. Особливості цифровізації страхового бізнесу в Україні. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва / Редкол.: О. О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань : Видавець «Сочінський М. М.», 2023. Випуск 103, Ч. 2 : *Економічні науки*, С. 6-16.

31. Руда О. Л. Розвиток страхового ринку в Україні. Ефективна економіка. 2020. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7634> (дата звернення: 18.02.2025).

32. Сидорчук І. П. Сучасний стан розвитку страхового ринку в Україні. *Вісник Хмельницького національного університету*, 2022. № 1. С. 130-133.

33. Статистика страхового ринку України. 2024 Рік. URL: <https://forinsurer.com/stat> (дата звернення 05.04.2024)

34. Субачов І. І. Розвиток страхового ринку в Україні як фактору фінансової стабільності економіки. *Фінанси України*. 2020. № 11. С. 34.

35. Тарасенко Д. Л., Тарасенко О. Ю., Мироненко С.П. Аналіз страхового ринку України. *Економіка та суспільство*, 2022. № 40. С. 27-34.

36. Чорновол А., Табенська Ю. Стратегічні пріоритети розвитку страхового ринку України. *Фінанси, банківська справа та страхування*, 2022. № С. 122-125

37. Чуницька І. І., Богріновцева Л. М. Особливості діяльності страхових компаній на фінансовому ринку України в умовах воєнного стану. *Інфраструктура ринку*. 2023. Вип. 71. С. 251–258.

38. Шишпанова Н. О., Копайгора О.О. Проблемні тенденції та напрями регулювання страхового ринку України в умовах трансформаційних змін. *Інвестиції: практика та досвід*, 2021. № 10. С. 76-82.

39. Шірінян А. А., Шірінян Л. В. Страховий ринок, ринок страхування і ринок страхових послуг: наукові погляди, нове розуміння і визначення. *Облік і фінанси*. 2024. № 1(103). С. 93-101.

40. Шубенко І. А. Тенденції діджиталізації на страховому ринку України.

Бізнес-інформ. 2020. № 2. С. 273-279.

41. Шубенко І., Стойко О., Доронін Д., Фалімонов С. Детермінанти низького рівня розвитку ринку страхування життя в Україні. *Бізнес Інформ.* 2024. № 3. С. 305-315.

42. Formation of Stakeholders' Interaction of Agricultural Insurance on the Basis of Corporate Social Responsibility / Skydan O., Vilenchuk O., Valinkevych N., Kurovska N., Reznik N. Sustainable Finance, Digitalization and the Role of Technology: Proceedings of The International Conference on Business and Technology (ICBT 2021) / (Eds) Alareeni B., Hamdan A.; Lecture Notes in Networks and Systems. Istanbul: Springer, 2023. Vol. 487. P. 623-640. Cham. doi: https://doi.org/10.1007/978-3-031-08084-5_45.

43. Віленчук О. М., Дема Д. І., Куровська Н. О. Сучасні підходи до пруденційного регулювання на страховому ринку України. *Проблеми економіки.* 2022. № 2. С. 132-139. <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2022-2-132-1>.

44. Vilenchuk, O., Nedilska, L., Kurovska, N., Vikarchuk, O., Klapkiv, Y. Mission of International Agribusiness Insurance: Modern Challenges and Opportunities for Ukraine. *Scientific Horizons*, 2022. 25 (10), pp. 107-118.